

HUNDEPLADSEN

YNGSTETRINNET

Hundepladsen er én ud af i alt ni podcasts produceret af Isfjordscenteret i Ilulissat.

Fag

Tværfagligt – sprog og naturfagene.

Læringsmål

- Eleverne opnår en grundlæggende viden om slædehunden og dens betydning for menneskene ved Isfjorden.
- Eleverne træner deres færdigheder i kommunikation og samarbejde.
- Eleverne får viden om isens betydning for livet omkring Isfjorden.

Organisering

Vi anbefaler, at eleverne arbejder parvis eller enkeltvis. Afhængig af, hvad der passer bedst til den enkelte elev, og hvilke kompetencer der skal udvikles. Vær opmærksom på, at det ikke nødvendigvis er ens bedste ven, man arbejder bedst sammen med. Samarbejde mellem eleverne handler om netop samarbejde og ikke kun samvær.

Vejledning til Book Creator bogen

Book Creator bogen *Hundepladsen* er en elevbog, der knytter sig til podcasten *Hundepladsen*.

Podcasten varer 05:38.

Forløbet er tilrettelagt med fokus på elevernes undersøgende, eksperimenterende og skabende tilgang til læring.

Forløbet er inddelt i tre trin:

- Arbejdet før der lyttes til podcasten.
- Lytning og arbejde med podcasten.
- Efterarbejde med tema og viden fra podcasten.

Vi anbefaler, at du starter med at lytte til podcasten, før den præsenteres for eleverne.

Side til side vejledning - Book Creator elevbogen "Hundepladsen"

Velkommen til Isfjordscenteret side 4-7

Eleverne møder isfjordscenteret i to billeder, der viser henholdsvis sommer og vinter.

I klassen kan I tale om:

- Hvad Isfjordscenteret er.
- Hvordan der ser ud omkring Isfjordscenteret.
- Forskellen på sommeren og vinteren.
- Hvordan der er forskel på sommer og vinter der hvor I bor.

Kort Ilulissat side 8-9

Eleverne ser et kort over Grønland. Der er en markør der viser hvor Ilulissat ligger.

I klassen kan I tale om:

- Hvad I ser på kortet.
- Hvor mange mennesker der bor i Ilulissat.
- Hvad ved I ellers om Grønland og Ilulissat.
- Kender I navnet på andre steder på kortet.

Her bor jeg side 10-11

Eleverne ser et en del af et verdenskort.

Eleverne skal flytte den røde markør ned på kortet og vise hvor de bor.

Markøren findes i den hvide kasse og skal trækkes ned på kortet.

I klassen kan I tale om:

- Hvor jeres by ligger.
- Hvor mange mennesker der bor i den by hvor I bor.
- Kender I navnet på andre steder på kortet

Lyt og fortæl side 12-13

Eleverne skal nu lytte til podcasten Hundepladsen. De finder podcasten ved at klikke på billedet på side 12.

Det anbefales at lade eleverne lytte parvis eller i mindre grupper.

Lad eleverne bruge nogle minutter på at tale med sidemakkeren om det, de har hørt.

På side 13 skal eleverne lave små lydoptagelser hvor de fortæller om podcasten.

Billederne på siden kan hjælpe dem med at huske det de har hørt.

Indspilning af lydoptagelse; se instruktion 1 [her](#).

Optagelsen ligger nu som et lille lydikon. Ikonet kan placeres hvor man ønsker det. Man kan lytte til optagelsen igen og igen.

Opsamling i klassen

Det anbefales at tage en fælles snak i klassen, når arbejdet med side 12-13 er færdigt.

Vi anbefaler at du undervejs skriver og eventuelt illustrerer begreber og nøgleord på tavlen.

I klassen kan I tale om:

- Hvad der overraskede eleverne, da de lyttede til podcasten.
- Begreber og nøgleord som eleverne har mødt i podcasten
Du kan hente inspiration til samtalen herunder.

Begreber og nøgleord

- Kultur
Kultur består af de samlede værdier, vaner, traditioner, viden og holdninger, som karakteriserer et samfund eller et individ i deres egen historiske og geografiske kontekst.
- Fanger- og fiskerkultur
Grønland har siden de første indvandring ved Thule, for mellem 4-5000 år siden, været afhængige af naturens ressourcer i form af fisk, fugle, land- og havpattedyr. Fangst og især fiskeri er stadig et vigtigt livsgrundlag for grønlænderne og det grønlandske samfund. Disse naturgivne betingelser har ført til udviklingen af en egen kultur, bygget på stolte traditioner.

Hvad kender I til Grønlands kultur?

Hvilke andre kulturer kender I?

- Grundpille – hundene er grundpille i den grønlandske fanger- og fiskerkultur
Grundpille er en del, der danner fundamentet, en vigtig forudsætning for eller bestanddel af noget. Et hus uden fundament falder sammen. Is bliver til vand uden frost; frost er forudsætningen for, at der kan dannes is. Hundene transporterer fangst, fisk og mennesker over isen og fjeldet, hvor andet ikke er muligt.

Hvorfor er hundene en grundpille i denne kultur?

Kunne man være fanger og fisker uden at have hunde?

- Livsnerve – i samfundet / transport af fangst og mennesker
“Hundene er livsnerven i samfundet, hvor de i generation efter generation har trukket fangsten med hjem til bygden og transporteret mennesker mellem bygder og kontinenter.”, lyder det i podcasten. Selvom hundene stadig spiller en stor rolle, ikke mindst for turismen og de populære hundeslædeløb, vinder snescooteren mere og mere frem.
Livsnerve er et forhold, der er en afgørende betingelse for, at noget kan fungere. Hundene er betingelsen for, at fangsten bliver transporteret hjem til bygden og byerne. Hvor andet ikke er muligt.

Hvad betyder det at noget er en livsnerve for et samfund?

Hvad er en livsnerve for din hverdag?

- Cyklus – fangstdyrenes cyklus følger isens cyklus
Cyklus er karakteriseret ved, at noget mere eller mindre regelmæssigt vender tilbage, gentager sig.

Et døgn har et kendt og fast forløb. Det er inddelt i dag og nat. Årstiderne kommer og går i en bestemt rækkefølge. Isen har en cyklus. Isens bevægelser påvirkes af kulde og varme (årstidernes cyklus), som igen påvirker fangstdyrenes livsbetingelser.

Hvad hedder de fire årstider?

Hvad kendetegner årstiderne, der hvor du bor?

- Tradition – slædehundene, jagt og fiskeri
Slædehundene er forbundet med særlige grønlandske traditioner, som farfar Niels gerne vil give videre til sine børnebørn.

Hvad er forskellen på en arbejdshund og en familiehund?

Hvad er en tradition, og hvilke andre traditioner kender du?

- Savn – Farfar Niels bor i Ilulissat og hans barnebarn William bor i Hjørring
Farfar Niels savner sit barnebarn og den gang, hvor de kunne tage på eventyr og gå på jagt sammen.

William og hans farfar taler sammen på Messenger. Kender I Messenger?

Hvordan taler I med dem I savner, eller som er langt væk?

William savner sine hunde, farfar Niels savner William. Hvad mon hundene savner?

Langt væk side 14-15

Eleverne ser et kort over Grønland og Danmark. Der er en markør der viser hvor Ilulissat ligger og hvor Hjørring ligger.

I klassen kan I tale om:

- Hvor langt væk William og farfar bor fra hinanden.
- At det tager næsten 10 timer at rejse fra Hjørring i Danmark til Ilulissat i Grønland.
- Om I kender nogen der bor langt væk
- Hvordan og hvornår I besøger hinanden

Mit opslagsværk side 16-17

På siderne skal eleverne lave sætninger eller små historier med nøgleordene og begreberne, som I har gennemgået. De kan skrive dem ind, indtale dem som lydfil eller tegne en tegning og sætte billedet ind.

Indspilning af lydoptagelse, indsættelse af billeder og indsættelse af tekst, se instruktion 1, 2 og 3 [her](#).

Slædehunde i Grønland side 18-19

Eleverne skal tage billeder af slædehunde eller søge efter billeder af slædehunde i Grønland.

Indsættelse af billeder, se instruktion 1 og 2 [her](#).

Min hundeslæde side 20-21

Eleverne skal lave deres egen model af en hundeslæde.

Find skabelonen [her](#).

Når hundeslæden er færdig, indsættes et billede i bogen.

Se model for inspiration.

Model lavet af elever fra bygdeskolen i Qassiarsuk efter skabelon i Papirklip / Kalaallit Numaat, Qiortakkat af Søren Thaae

Indsættelse af billeder, se instruktion 2 [her](#).

Billedfortælling side 22-23

Eleverne skal lave en lille fortælling om deres hundeslæde.

Fortællingen skal bestå af fire forskellige billeder, som eleverne tager med deres iPad.

Billederne skal fortælle en lille historie om en hundeslæde. Billederne indsættes i de fire kasser på side 22-23.

Efterfølgende skal eleverne lave en kort lydoptagelse til hvert billede.

Indspilning af lydoptagelse og indsættelse af billeder, se instruktion 1 og 2 [her](#).

Den grønlandske slædehund side 24-25

Her kan I læse bogen *Qimmeq*, der handler om den grønlandske slædehund.

På de næste sider har vi udvalgt en lille del af bogen til arbejdet.

Vi anbefaler at I læser teksten sammen med klassen.

Hvis I har lyst, kan I selv finde flere temaer i bogen og lære endnu mere om den grønlandske slædehund.

Slædehunden side 26-27

Læs side 6-9 højt for eleverne.

I klassen kan I tale om:

- Hvad gør slædehunden til en særlig hund?
- Hvad ved I om slædehunde fra jeres eget liv?

Efterfølgende skal eleverne udfylde siden med det de ved om slædehunde.

De skal indtale det som små korte lydoptagelser og indsætte dem, hvor de vil på siden.

Indspilning af lydoptagelse; se instruktion 1 [her](#).

Tæt på en slædehund side 28-29

Nu har eleverne lært en masse om slædehunde.

Som afslutning skal de tegne eller male deres egen slædehund.

Eleverne skal forestille sig at de har en slædehund. Hvis eleverne har en slædehund, kan denne opgave tilpasses, så de i stedet fortæller om deres virkelige slædehund.

Når tegningen er færdig, indsættes et billede i bogen.

I klassen kan I tale om:

- Hvad slædehunden hedder.
- Hvordan forholdet til hunden er.
- Hvad man skal huske, når man er tæt på en slædehund.
- Hvordan en slædehund adskiller sig fra en familiehund.

Pasning og pleje side 30-31

I klassen kan I tale om:

- Hvordan man passer en slædehund.
- Hvad en slædehund spiser.
- Hvor en slædehund bor.

Indsættelse af billeder; se instruktion 2 [her](#).

Evaluering

Eleverne viser deres billedfortællinger for klassen.

Sørg for at rammerne for feedback er positiv kritik. Eleverne skal støttes i at tage stilling til: hvad er godt – hvad kan eventuelt gøres bedre.

Det er ikke nødvendigvis med henblik på at de skal lave nye billedfortællinger, men snarere at eleverne opdager og arbejder med denne positive kritik.

Hvis du vil arbejde med nogle af de andre podcasts fra Isfjordscenteret, kan det give mening at gemme elevernes Book Creator bog og hundeslæde, så de kan benyttes igen.

Ønsker du, at eleverne skal gøre brug af klassens feedback, kan du vælge at afsætte tid til at arbejde videre med billedfortællingerne.

Kolofon

Podcasten Hundeplassen er udviklet af Isfjordscenteret i Ilulissat.

Undervisningsmaterialet til Podcasten Hundeplassen er udviklet af Lotte Brinkmann fra Anholt Læringsværksted med sparring fra Leg med IT.

Elevbogen i Book Creator er udviklet som en del af projektet *Nutaaliorta* fra Kivitsisa.

Skabelonen er udviklet af Rikke Falkenberg Kofoed og Daniella Manuel, Leg med IT.

Undervisningsmaterialet Hundeplassen er udgivet under en Creative Commons krediteringslicens CC:BY.

[Qimmeq-projektet](#) er udviklet af Ilisimatusarfik og Københavns Universitet.

Børnefagbogen [Qimmeq – kalaallit gimmiat gimuttog - den grønlandske slædehund](#) er udviklet af Anne Katrine Gjerløff. Ilisimatusarfik og Statens Naturhistoriske Museum.

Materialets tekster, opgaver og billeder må deles, gengives og bearbejdes, når blot man krediterer ophavet 'Hundepladsen by Isfjordscenteret Ilulissat'.